

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 131/07-88

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. mája 2007 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti B., a. s., B., zastúpenej advokátom JUDr. M. P., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nové Zámky v súvislosti s neprijatím jej podaní urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť B., a. s., o d m i e t a ako podanú oneskorene.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. decembra 2006 doručená sťažnosť spoločnosti B., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) v súvislosti s neprijatím jej podaní 19. októbra 2006 urobených elektronickými prostriedkami a podpísaných zaručeným elektronickým podpisom. Sťažnosť bola doplnená podaním sťažovateľky doručeným ústavnému súdu 25. januára 2007 (o znalecký posudok).

Sťažovateľka uviedla, že 31. marca 2006 podala prostredníctvom svojho právneho zástupcu okresnému súdu žaloby o vydanie platobných rozkazov. Keďže podľa ustanovenia § 42 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) možno podanie urobiť aj elektronickými prostriedkami, pričom musí byť podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona, teda zákona č. 215/2002 Z. z. o elektronickom podpise a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o elektronickom podpise“), sťažovateľka podala podania takouto formou (na dvoch DVD nosičoch).

Sťažovateľka uviedla, že spolu s podaniami na DVD nosičoch doručila okresnému súdu aj „*Sprievodný list k návrhu*“, v ktorom informovala o tom, že návrhy na začatie konania sú v elektronickej forme, podpísané zaručeným elektronickým podpisom a obsiahnuté na doručených DVD nosičoch.

Na podanie sťažovateľky reagoval okresný súd listom z 5. apríla 2006, v ktorom uviedol: *«Dňa 31. 3. 2006 ste spolu so sprievodným listom doručili tunajšiemu súdu elektronické dokumenty uchované na „DVD nosiči“, ktorý Vám ako prílohu s týmto listom vraciame späť. Vzhľadom na skutočnosť, že súdy Slovenskej republiky nemajú k dispozícii elektronickú podateľňu, nie sú v súčasnosti splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou prostredníctvom zaručeného elektronického podpisu podľa osobitných predpisov.*

Minimálne požiadavky, ktoré sa kladú na používanie elektronickej podateľne sú upravené Vyhláškou Národného bezpečnostného úradu č. 542/2002 Z. z. o spôsobe a postupe používania elektronického podpisu v obchodnom a administratívnom styku. Tak ako som uviedol vyššie vychádzajúc aj zo stanoviska Ministerstva spravodlivosti SR sekcie civilného práva Bratislava zo dňa 3. 4. 2006 pod č. 3554/06-50 v súčasnosti tunajší súd

nesplňa podmienky na prijímanie podania elektronickou formou, a preto Vaše podanie vraciame späť.»

Z uvedeného dôvodu okresný súd sťažovateľke v prílohe listu z 5. apríla 2006 vrátil doručené DVD nosiče obsahujúce elektronické podania.

Na oznámenie okresného súdu reagovala sťažovateľka listom z 26. apríla 2006, v ktorom poukázala na to, že podanie bolo urobené v súlade s ustanovením § 42 ods. 1 OSP a bolo aj riadne okresnému súdu doručené, pričom deň doručenia je potrebné v súlade s ustanovením § 82 ods. 1 OSP považovať za deň začatia konania. V liste sťažovateľka argumentovala aj ustanovením § 132 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné sudy, krajské sudy, Špeciálny súd a vojenské sudy v znení neskorších predpisov, ktoré ustanovuje: „Pri prijímaní podaní urobených elektronickými prostriedkami podpísaných zaručeným elektronickým podpisom sa postupuje podľa osobitných predpisov. Takto prijaté podania sa odovzdávajú podateľni na ďalší postup podľa § 129“. Sťažovateľka zároveň dodala, že podanie elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona (zákona o elektronickom podpise) je možné urobiť už od 1. mája 2002, pričom nemôže niesť zodpovednosť za to, že okresný súd nemá vytvorené podmienky na prijímanie takýchto podaní.

Sťažovateľka v sťažnosti podanej ústavnému súdu ďalej uviedla, že 19. októbra 2006 podala okresnému súdu nové podanie (z 11. októbra 2006) tým istým spôsobom ako v prvom prípade, teda zaslala sprievodný list a DVD nosiče. Išlo o totožné návrhy, ako to bolo v prechádzajúcom prípade. Avšak aj po podaní týchto návrhov zaznamenaných v elektronickej podobe na DVD nosiči jej okresný súd listom z 30. októbra 2006 oznámil, že jej podanie urobené 19. októbra 2006 nemôže prijať z rovnakých dôvodov, ako to bolo v prípade skoršieho podania.

Sťažovateľka je presvedčená, že dodržala zákonom stanovený postup a urobila podanie v súlade so zákonom, a to elektronickými prostriedkami a podpísané zaručeným

elektronickým podpisom, splnila všetky zákonné požiadavky, a napriek tomu nebolo jej podanie okresným súdom prijaté, čím došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v súvislosti s neprijatím podaní z 11. októbra 2006 – žalobných návrhov sťažovateľky ako navrhovateľky proti žalovaným uvedeným v sťažnosti, a tiež aby vyslovil, že tieto podania v elektronickej forme podpísané zaručeným elektronickým podpisom boli urobené zákonom ustanoveným spôsobom, a aby prikázal okresnému súdu konať na základe týchto návrhov. Okrem toho žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 Sk za každé jednotlivé porušenie práv v súvislosti s jednotlivými návrhmi na začatie konania proti jednotlivým žalovaným, ako aj náhradu trov konania.

II.

2.1 Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

2.2 Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Zásah do uvedených práv má spočívať v tom, že okresný súd sa odmietol zaoberať jej žalobami (návrhmi na vydanie platobného rozkazu) z dôvodu, že nie je z hľadiska organizačného a materiálno-technického vybavenia schopný prijímať elektronické podania so zaručeným elektronickým podpisom, hoci príslušný zákonný procesný predpis (OSP) podanie takouto formou pripúšťa.

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde možno sťažnosť podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu (do základných práv alebo slobôd sťažovateľa). Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. I. ÚS 33/02, II. ÚS 29/02, III. ÚS 55/02, III. ÚS 62/02, III. ÚS 254/04). Jednou zo zákonných podmienok pre jej prijatie na ďalšie konanie je jej podanie v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených listinných dôkazov je zrejmé, že sťažovateľka podala žaloby elektronickými prostriedkami okresnému súdu prvýkrát 31. marca 2006. Okresný súd vrátil sťažovateľke doručené DVD nosiče obsahujúce elektronické podania v prílohe listu z 5. apríla 2006, zároveň jej oznámil dôvody, pre ktoré neboli podania prijaté, a okrem iného poukázal aj na stanovisko Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z 3. apríla 2006 k prijímaniu a používaniu elektronických podaní. Tento list bol sťažovateľke doručený v priebehu apríla 2006, a to najneskôr do 26. apríla 2006, keď sťažovateľka listom z uvedeného dňa reagovala na oznámenie okresného súdu.

Sťažovateľka sa o všetkých podstatných skutkových okolnostiach, v ktorých vidí zásah do svojich základných práv a slobôd, dozvedela najneskôr do 26. apríla 2006. V súlade s ustanovením § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde jej preto najneskôr v uvedený deň začala plynúť dvojmesačná zákonná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ústavy vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočívajúcom v neakceptovaní podaní (návrhov na začatie konania) urobených elektronickými prostriedkami zo strany okresného súdu.

Sťažovateľka sa však na ústavný súd obrátila až sťažnosťou z 13. decembra 2006, doručenou ústavnému súdu 14. decembra 2006, teda zjavne po uplynutí zákonom stanovenej lehoty dvoch mesiacov (§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde). Vzhľadom na túto skutočnosť je jej sťažnosť podaná oneskorene.

Opakovaný pokus sťažovateľky z 19. októbra 2006 o podanie uvedených žalôb nie je z hľadiska plynutia lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde právne významný. Vzhľadom na podstatné skutkové a právne okolnosti a na povahu namietaného zásahu (konanie, následok a dôvody, pre ktoré bolo prijatie elektronických podaní okresným súdom odopreté) zostala totožnosť (identita) zásahu, ktorý sťažovateľka namieta vo vzťahu k svojim právam zaručeným v čl. 46 ods. 1 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zachovaná aj pokiaľ ide o opakovaný pokus urobiť zamýšľané podania elektronickými prostriedkami a ich následné neprijatie zo strany okresného súdu (ten v liste z 30. októbra 2006 poukazuje

na rovnaký dôvod neprijatia ako v liste z 5. apríla 2006). O tomto zásahu sa sťažovateľka dozvedela už v apríli 2006. Okolnosti, za ktorých k nemu malo dôjsť, jej boli známe (čo vyplýva z jej argumentácie, ako aj z listín pripojených k sťažnosti) vrátane skutočnosti, že elektronickou podateľňou v zmysle osobitných predpisov nedisponoval v uvedenom čase žiaden súd v Slovenskej republike, pričom Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky listom z 3. apríla 2006 oznámilo okresným súdom svoje stanovisko k prijímaniu a používaniu elektronických podaní uvedúc: „...Elektronická podateľňa sa zriaďuje v prípade, ak orgán verejnej moci alebo orgán verejnej správy využíva zaručený elektronický podpis ... v styku s fyzickými osobami alebo s právnickými osobami ... Vzhľadom na skutočnosť, že súdy Slovenskej republiky nemajú k dispozícii elektronickú podateľňu, nie sú v súčasnosti splnené podmienky osobitného zákona na prijímanie podania elektronickou formou ...“ (sťažovateľka obsah uvedeného stanoviska poznala, keďže naň reagovala v liste z 26. apríla 2006).

Uvedené skutočnosti neumožňovali sťažovateľke rozumne predpokladať, že by pri druhom pokuse o podanie žalôb elektronickou formou v tak krátkom časovom horizonte malo, resp. mohlo dôjsť k zmene stanoviska príslušného okresného súdu. Opakovanie pokusu o podanie žalôb formou elektronických podaní v októbri 2006 preto ústavný súd považoval iba za formálny a účelový úkon zo strany sťažovateľky aj napriek jej tvrdeniu, že tak urobila „...v domnení, že Okresný súd Nové Zámky odstránil technické nedostatky, pre ktoré neprijal ... podanie...“. Sťažovateľka neuviedla žiadnu konkrétnu relevantnú skutočnosť, ktorá by odôvodňovala takýto predpoklad.

Ústavný súd preto sťažnosť pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. mája 2007